

۱۱۸- لَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ : پیوسته در

اختلاف هستند

۱۱۹- لَا مَلَأَنَّ : قطعاً پر می‌کنم - **الْحِجَّةِ** :

جنیان - **التائس** : آدمیان

۱۲۰- **كُلًّا نَقُصُّ** : به طور کلی نقل

می‌کنیم - **أَنْبَاءٍ** : اخبار - **تُنَبِّئُتُ** : استوار

می‌گردانیم - **فُوَادِكْ** : دلت - **ذِكْرِي** :

یادآوری

۱۲۱- **عَلَى مَكَاتِكُمْ** : به اندازه توانتان

۱۲۲- **إِنْتَظِرُوا** : انتظار بکشید

۱۲۳- **يُرْجَعُ** : باز گردانده می‌شود

سوره یوسف

۳- **نَقُصُّ** : نقل می‌کنیم - **أَحْسَنَ**

الْقَصَصِ : بهترین داستان، بهترین شیوه

داستان گویی - **أَوْحَيْنَا** : وحی کردیم -

إِنْ كُنْتَ : به راستی بودی - **الغفلين** :

بی‌خبران (از این داستان)

۴- **أَبِيهِ** : پدرش - **يَأْتِبُ** : ای پدرم! - **رَأَيْتُ** : (در خواب) دیدم - **أَحَدَ عَشَرَ** : یازده - **كُرْكِبًا** : ستاره - **لِي سَجِدِينَ** : در

حالی که به من سجده می‌کنند

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ
 ۱۱۸ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
 لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۱۱۹ وَكُلًّا نَقُصُّ
 عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
 الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ۱۲۰ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 اعْمَلُوا عَلَى مَكَاتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ ۱۲۱ وَإِنْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ
 ۱۲۲ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهَا
 فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۱۲۳

سُورَةُ يُوسُفَ ۱۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۱ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
 عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۲ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ
 بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۳ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ
 أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ۴

هـ **يُبَقِّ**: ای پسر عزیزم! - **لَا تَقْصُصْ** :

نقل نکن - **إِخْوَتِكَ** : برادرانت -

فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا : که بر علیه تو حيله

و نیرنگ سختی به کار برند - **عَدُوًّا** :

دشمن

عـ **يَجْتَبِيكَ** : تو را برمی گزیند - **يُعَلِّمُكَ** :

به تو تعلیم می دهد - **تَأْوِيلُ** : حقیقت،

تعبیر - **الْأَحَادِيثُ** : خوابها - **يُمُّ** : تمام

می کند - **هَالِ** : خاندان - **أَبَوَيْكَ** : پدران

۷- **السَّائِلِينَ** : سؤال کنندگان

۸- **أَخُوهُ** : برادرش - **أَحَبُّ إِلَيَّ ...** :

دوست داشتنی تر نزد ... - **أَبِينَا** : پدرمان -

عُصْبَةٌ : گروهی نیرومند (و مفید) -

صَلَلٍ : گمراهی

۹- **أَفْتَلُوا** : بکشید - **إِطْرَحُوهُ أَرْضًا** : او را

به مکانی (دور) بیندازید - **يَجْلُ** : (تا)

خالی (خالص) گردد - **وَجْهٌ** : توجه -

أَبِيكُمْ : رک : ۸ - **تَكُونُوا** : شوید

۱۰- **قَائِلٌ** : گوینده ای - **لَا تَقْتُلُوا** : نکشید - **الْقُوَّةُ** : او را بیندازید - **غَيْبَتٍ** : قعر - **الْحَبِّ** : چاه - **يَلْتَقِطُهُ** : (تا) او را

پیدا کنند و ببرند - **بَعْضُ السَّيَّارَةِ** : یکی از کاروانیان

۱۱- **يَا أَبَانَا** : ای پدر ما! - **مَا لَكَ** : تو را چه شده، چرا؟ - **لَا تَأْتَمَتَا** : ما را امین نمی شماری - **إِنَّا لَمُرْتَدُونَ** : در حالی

که ما خیر خواه او هستیم

۱۲- **أَرْسَلَهُ** : او را بفرست - **عَدَا** : فردا - **يَرْتَعُ** : (تا) گردش کند - **يَلْعَبُ** : بازی کند

۱۳- **لَيَحْزُنُنِي** : مرا اندوهگین می کند - **أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ** : که او را ببرید - **أَخَافُ** : می ترسم - **أَنْ يَأْكُلَهُ** : که او را بخورد -

الذِّئْبُ : گرگ

۱۴- **لَئِنْ أَكَلَهُ** : (به خدا) اگر او را بخورد - **الذِّئْبُ** : رک : ۱۳ - **عُصْبَةٌ** : رک : ۸ - **إِنَّا** : در این صورت

۱۵ - **ذَهَبُوا بِهِ** : او را بردند - **أَجْمَعُوا** : تصمیم گرفتند - **أَنْ يَجْعَلُوهُ** : که او را قرار دهند - **عَيَّبَتْ** : قعر - **الْحَبِّ** : چاه - **أَوْحَيْنَا** : وحی کردیم - **لَتُنَبِّئَنَّهُمْ** : قطعاً آنان را آگاه می کنی - **وَمَنْ لَا يَشْعُرُونَ** : در حالی که غافل اند

۱۶- **جَاءَ آبَاؤُهُمْ** : نزد پدرشان آمدند - **عِشَاءً** : شب هنگام - **يَبْكُونَ** : در حالی که گریه می کردند

۱۷- **يَا أَبَانَا** : ای پدرما! - **نَسْتَبِئُكَ** : مسابقه می دادیم - **تَرَكْنَا** : رها کردیم - **مَتَاعِنَا** : وسایلمان - **أَكَلَهُ** : او را خورد - **الذَّئِبُ** : گریه - **مُؤْمِنِينَ** : باورکننده - **وَلَوْ** : هر چند

۱۸- **جَاءَهُمْ... بِدَمٍ كَذِبٍ** : خونی دروغین آوردند - **قَمِيصِهِ** : پیراهنش - **سَوَّلَتْ** : آراسته است - **جَمِيلٌ** : زیبا - **اللَّهُ** : **الْمُسْتَعَانُ** : فقط خداست که از او یاری خواسته می شود - **تَصِفُونَ** : توصیف می کنید

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾
 وَجَاءَ آبَاؤُهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِئُكَ وَتَرَكْنَا يَوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذَّئِبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءَ وَعَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبِرْ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْرَىٰ هَذَا عَلْمٌ مِّنْ رَبِّكَ وَأَسْرَوْهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

۱۹- **سَيَّارَةٌ** : کاروانی - **أَرْسَلُوا** : فرستادند - **وَارِدَهُمْ** : آب آورشان - **أَدْلَى** : انداخت - **يَبُشْرَى** : مژده - **عَلْمٌ** : پسری نوجوان - **أَسْرَوْهُ** : او را پنهان کردند - **بِضَاعَةً** : (به عنوان) سرمایه‌ای

۲۰- **شَرَوْهُ** : او را فروختند - **ثَمَنٍ** : بهایی - **بَخْسٍ** : ناچیز - **دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ** : چند سکه نقره - **الزَّاهِدِينَ** : افراد بی‌رغبت

۲۱- **الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ** : آن شخص مصری که او را خریده بود - **امْرَأَتِهِ** : همسرش - **أَكْرِمِي مَثْوَاهُ** : جایگاهش را گرامی دار (از او خوب پذیرایی کن) - **عَسَى** : شاید، بسا - **نَتَّخِذُهُ وَلَدًا** : او را به فرزندی بگیریم - **مَكَّنَّا** : استقرار دادیم - **لِنُعَلِّمَهُ** : برای اینکه به او تعلیم بدهیم - **تَأْوِيلِ** : تعبیر - **الْأَحَادِيثِ** : خواب‌ها - **غَالِبٌ** : پیروز، چیره

۲۲- **بَلَغَ** : رسید - **أَشُدَّهُ** : (به) کمال رشدش - **مَاتَيْنَاهُ** : به او دادیم - **حُكْمًا** : (قدرت) داوری - **نَجْزِي** : پاداش می‌دهیم - **الْمُحْسِنِينَ** : نیکوکاران

۲۳- **رَاوَدَتْهُ ... عَنْ نَفْسِهِ** : با نرمی و تلاش از او تمنای کامجویی کرد - **بَيْتِهَا**: خانه‌اش - **عَلَّقَتْ**: محکم بست - **الْأَبْوَابَ** : درها - **هَيْتَ لَكَ** : بیا که منظورم تویی - **مَعَاذَ اللَّهِ** : پناه بر خدا - **أَحْسَنَ** : گرمی داشت - **مَثْوَايَ** : جایگاهم - **لَا يُفْلِحُ**: رستگار نمی‌شوند

۲۴- **لَقَدْ هَمَّتْ بِهِ** : (آن زن) آهنگ او کرد - **لَوْلَا أَن رَّءَا بُرْهَانَ رَبِّهِ** : اگر نمی‌دید - **لِيُتَصَرَّفَ**: برای اینکه برگردانیم - **عِبَادِنَا الْمُخْلِصِينَ**: بندگان خالص شده ما

۲۵- **اسْتَبَقَا** : هر دو شتافتند - **البَابَ** : (به سوی) در - **قَدَّتْ** : پاره کرد - **قَيْصَرَ** : پیراهنش - **ثِيْبٍ**: پشت - **الْفَيْأِ** : یافتند (دیدند) - **لَدَيْ** : نزدیک - **أَرَادَ...** **سَوْءًا** : قصد بدی کند - **أَهْلِكَ** : خانواده‌ات - **أَن يُسَجَّنَ** : اینکه زندانی شود

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَن رَّءَا بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِن عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِن دُبُرٍ وَالْفَيْأِ سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَن يُسَجَّنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدٌّ مِّنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدٌّ مِّنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدًّا مِّنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِن كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

۲۶- **رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي** : رک : ۲۳ - **شَهِدَ** : گواهی داد (دلیل قاطعی آورد) - **شَاهِدٌ** : گواهی‌دهنده‌ای (گوینده‌ای) - **إِنْ كَانَ...** **قُدٌّ** : اگر پاره شده باشد - **قَيْصَرَ** : رک : ۲۵ - **قُبُلٍ** : مقابل - **صَدَقَتْ** : (آن زن) راست گفته است

۲۷- **إِنْ كَانَ...** **قُدٌّ** : رک : ۲۶ - **قَيْصَرَ** : رک : ۲۵ - **ثِيْبٍ** : رک : ۲۵

۲۸- **رَمَا** : دیدند - **قَيْصَرَ** : رک : ۲۵ - **قُدٌّ** : پاره شده است - **ثِيْبٍ** : رک : ۲۵ - **كَيْدِكُنَّ** : حيله و نیرنگ شما

۲۹- **يُوسُفُ** : ای یوسف! - **أَعْرَضَ** : صرف نظر کن - **اسْتَغْفِرِي** : (ای زن!) آمرزش بخواه - **ذَنْبِكِ** : گناهت - **الْخَاطِئِينَ** : خطاکاران

۳۰- **نِسْوَةٌ** : (گروهی از) زنان - **امْرَأَتُ** : همسر - **تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ** : از غلامش تمنای کامجویی می‌کند - **قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا** : عشق (به او) در اعماق قلبش نفوذ کرده است - **لَنَرَاهَا** : او را می‌بینیم - **ضَلَالٍ** : گمراهی

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَكِفًا
 وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا
 رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا
 إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِينَ لُمْتُنِّي فِيهِ
 وَلَقَدْ رَاودْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ
 لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ
 إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَالْأَتْصِرَفِ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصَبُ إِلَيْهِنَّ
 وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
 كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا
 الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٌ
 قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي
 أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا
 نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا
 نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي
 تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

۳۱- سَمِعَتْ بِ... : ... را شنید - أَرْسَلَتْ
 إِلَيْهِنَّ : به سراغشان فرستاد - أَعْتَدَتْ :
 آماده ساخت - مُتَكِفًا : مجلسی - آتَتْ :
 داد - سِكِّينًا : چاقویی - أَخْرَجَ : خودت
 را نشان بده - رَأَيْنَهُ : او را دیدند -
 أَكْبَرْنَهُ : از عظمت او مبهوت شدند -
 قَطَّعْنَ : بریدند - حَاشَ لِلَّهِ : منزه است
 خدا! - إِنْ : نیست - مَلَكٌ : فرشته‌ای -
 كَرِيمٌ : بزرگوار، والا
 ۳۲- ذَلِكُنَّ : آن - لُمْتُنِّي : مرا ملامت
 می‌کردید - رَاودْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ : به هر
 شکلی تلاش کردم از او کام بگیرم -
 اسْتَعْصَمَ : به شدت خودداری کرد -
 لَئِن لَّمْ يَفْعَلْ : اگر انجام ندهد - آمُرُهُ :
 به او دستور می‌دهم - لَيُسْجَنَنَّ : قطعاً
 زندانی می‌شود - لَيَكُونًا : مسلماً خواهد
 بود - الصَّاغِرِينَ : خوارشدگان
 ۳۳- السِّجْنُ : زندان - أَحَبُّ إِلَيَّ :
 دوست‌داشتنی‌تر نزد من - مِمَّا : من + ما -
 يَدْعُونَنِي : مرا می‌خوانند - الْآتصِرَفِ :

اگر برنگردانی - كَيْدَهُنَّ : حيله و نیرنگ آنان - أَصَبُ : میل پیدا می‌کنم - أَكُنْ : می‌شوم

۳۴- اسْتَجَابَ لَهُ : (دعای) او را اجابت کرد - صَرَفَ : رک : ۳۳ - كَيْدَهُنَّ : رک : ۳۳ - السَّمِيعُ : همیشه شنوا

۳۵- بَدَأَ لَهُمْ : به نظرشان رسید - ما رَأَوُا : اینکه دیدند - الْآيَاتِ : نشانه‌های (بی‌گناهی یوسف) - لَيَسْجُنُنَّهُ : که

قطعاً او را زندانی کنند - حِينٍ : مدتی

۳۶- السِّجْنُ : رک : ۳۳ - فَتَيَانٍ : دو جوان - آرَانِي : خودم را (در خواب) می‌بینم - أَعْصِرُ خَمْرًا : (برای تهیه) شراب

(انگور) می‌فشارم - الْآخَرَ : دیگری - أَحْمِلُ : حمل می‌کنم - خُبْرًا : نانی - تَأْكُلُ : که می‌خورند - الطَّيْرُ : پرندگان -

نَبِّئْنَا : ما را آگاه کن - تَأْوِيلِهِ : حقیقت و تعبیرش - الْمُحْسِنِينَ : نیکوکاران

۳۷- لَا يَأْتِيكُمَا : برایتان نمی‌آید - طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ : جیره غذایی روزانه‌تان - نَبَّأْتُكُمَا : رک : ۳۶ - تَأْوِيلِهِ : چگونگی

آن (غذا) - ذَلِكُمَا : آن - مِمَّا : من + ما - عَلَّمَنِي : به من آموخته است - تَرَكْتُ : رها کردم - مِلَّةَ : آیین

۳۸- **اتَّبَعْتُ** : پیروی کردم - **وَلَمَّةٌ** : آیین -

مَا كَانُوا لَنَا : سزاوار ما نیست

۳۹- **يُصَاحِبِي السِّجْنِ** : ای دو معاشر من

در زندان - **خَيْرٌ** : بهتر - **القَهَّارُ** : بسیار مسلط و چیره

۴۰- **أَسْمَاءٌ** : نام‌هایی (بی محتوا) -

سَمَّيْتُمُوهَا : شما آن‌ها را نامگذاری

کردید - **سُلْطَنٍ** : دلبلی - **إِنْ** : نیست -

الحُكْمُ : داوری - **القِيمِ** : استوار، ثابت

۴۱- **يُصَاحِبِي السِّجْنِ** : رک : ۳۹ -

يَسْقَى : می‌نوشاند - **خَمْرًا** : شراب - **رَبِّهِ** :

اربابش - **الأَخْرُ** : دیگری - **يُصَلِّبُ** : به

دار آویخته می‌شود - **تَأْكُلُ** : می‌خورند -

الطَّيْرُ : پرندگان - **قُضِيَ** : قطعی شده

است - **فِيهِ** : در مورد آن - **تَسْتَفْتِيَانِ** :

از من نظر خواستید

۴۲- **ظَنَّ** : می‌دانست - **أَنَّهُ نَاجٌ** : که او

نجات پیدا می‌کند - **أَذْكُرُنِي** : از من یاد کن - **رَبِّكَ** : اربابت - **أَنْسَلُهُ** : از یادش برد - **ذِكْرَ رَبِّهِ** : یاد کردن (یوسف

نزد) اربابش - **لَيْتَ** : اقامت کرد، ماند - **السِّجْنِ** : زندان - **بِضَعِ سِنِينَ** : چند سال

۴۳- **الْمَلِكِ** : پادشاه - **أَرَى** : (در خواب) می‌بینم - **سَبْعَ بَقَرَاتٍ يَمَانٍ** : هفت گاو چاق - **يَأْكُلُهُنَّ** : آنها را می‌خورند -

سَبْعَ عِجَافٍ : هفت (گاو) لاغر - **سَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خَضِرٍ** : هفت خوشه سبز گندم - **أَخْرَا يَابِسَتٍ** : (هفت خوشه) دیگر

خشک - **الْمَلَأَ** : سران (قوم) - **أَفْتُونِي** : به من نظر دهید - **فِي** : در مورد - **إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ** : اگر خواب را تعبیر

می‌کنید

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَصَاحِبِي السِّجْنِ ءَأَرَأَيْبُ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَصَاحِبِي السِّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقَى رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسَلُهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضَعِ سِنِينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنْ أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ يَمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعَ عِجَافٍ وَسَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خَضِرٍ وَأَخْرَا يَابِسَتٍ يَأْتِيهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

۴۴- **أَضْعَاثُ أَحْلَامٍ** : خواب‌های پریشان

(است) - **تَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ** : تعبیر (این) خواب‌ها

۴۵- **نَجَاً** : نجات یافته بود - **إِذْكَرَ** : به یاد

آورده بود - **أُمَّةً** : مدتی - **أُنْتَبِهُكُمْ** : شما را آگاه می‌کنم - **تَأْوِيلِهِ** : حقیقت و تعبیرش - **أَرْسَلُونِ** : مرا (به سراغش) بفرستید

۴۶- **الْعَبْدِيُّ** : انسان بسیار راستگو -

أَفْتِنَا : به ما نظر بده - **فِي** : در مورد - **سَبِغَ**

بَقَرَاتٍ بَحَمَانٍ : هفت گاو چاق - **يَأْكُلُهُنَّ** : که

آنها را می‌خورند - **سَبِغَ عِجَافٌ** : هفت (گاو)

لاغر - **سَبِغَ سُنْبُلَاتٍ خُضِرٍ** : هفت خوشه

سبز گندم - **أَخْرَجَ يَابِسَتٍ** : (هفت خوشه) دیگر خشک

۴۷- **تَزْرَعُونَ** : می‌کارید - **سَبِغَ سِنِينَ** : هفت

سال - **دَابَّاً** : پی در پی - **حَصَدْتُمْ** : درو

کردید - **ذَرَوْهُ** : رهاش کنید - **سُنْبُلِيهِ** :

خوشه‌اش - **بِمَا** : من + ما - **تَأْكُلُونَ** :

می‌خورید

قَالُوا أَضْعَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعِلْمِينَ ﴿٤٤﴾
 وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنْتَبِهُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
 فَأَرْسَلُونِ ﴿٤٥﴾ يَوْسُفُ أَيُّهَا الصَّبِيُّ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ
 سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنْبُلَاتٍ خُضِرٍ
 وَأَخْرَجَ يَابِسَتٍ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
 تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابَّاً فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرَوْهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا
 قَلِيلاً مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ
 يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلاً مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُعَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعَصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ
 لِمَلِكُ إِنْتَوْنِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْأَلْهُ
 مَا بَالُ النَّسُوءِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾
 قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتَنِّي يَوْسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ
 مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ إِنَّنِي كَاصِحَّةٌ
 الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَلِكَ
 لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٢﴾

۴۸- **يَأْتِي** : می‌آید - **سَبِغَ شِدَادٌ** : هفت (سال) سخت - **يَأْكُلْنَ** : می‌خورند - **مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ** : آنچه را برای آن (سال)ها از پیش

ذخیره کرده‌اید - **بِمَا** : رک : ۴۷ - **تُحْصِنُونَ** : (برای کشت) ذخیره می‌کنید

۴۹- **يَأْتِي** : رک : ۴۸ - **عَامٌ** : سالی - **يُعَاثُ النَّاسُ** : بر مردم باران می‌بارد - **يَعَصِرُونَ** : عصاره (میوه‌ها و نباتات را) می‌گیرند

۵۰- **إِنْتَوْنِي بِهِ** : او را نزد من بیاورید - **رَبِّكَ** : اربابت - **فَسْأَلْهُ** : پس از او بپرس - **بِأَلٍ** : ماجرا - **النَّسُوءِ** : (گروه) زنان -

قَطَعْنَ : بریدند - **كَيْدِهِنَّ** : حیله و نیرنگ آنان

۵۱- **مَا خَطْبُكُنَّ** : ماجرای شما چگونه بود؟ - **رَاوَدْتَنِّي يَوْسُفَ عَنْ نَفْسِهِ** : از یوسف تمنای کامجویی کردید - **حَاشَ لِلَّهِ** : منزه

است خدا! - **مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ** : در او سراغ نداریم - **امْرَأَتُ** : همسر - **حَصَّصَ** : کاملاً آشکار شد

۵۲- **لِيَعْلَمَ** : تا بداند - **لَمْ أَخُنْهُ** : به او خیانت نکردم - **كَيْدٍ** : رک : ۵۰

۵۳- **وَمَا أُبْرِيْ** : تبرئه نمی کنم - **آمَارَةٌ** :

بسیار امرکننده

۵۴- **اِنتَوْنِيْ بِهٖ** : او را به نزد من بیاورید -

اَسْتَخْلِصُهُ : تا او را مشاور و ویژه گردانم -

كَلِمَةٍ : با او گفتگو کرد - **لَدَيْنَا** : نزد ما -

مَكِيْنٌ : دارای منزلت

۵۵- **اجْعَلْنِيْ** : مرا قرار بده - **عَلَى خَزَائِنِ**

الْأَرْضِ : سرپرست خزانه های (اقتصاد)

کشور - **حَفِيْظٌ** : نگاهبان

۵۶- **مَكَّنَا** : استقرار دادیم - **يَتَّبِعُوْا** :

سکونت گیرد - **حَيْثُ** : هر جا -

نُصِيْبٌ : می رسانیم - **لَا نُضِيْعُ** : تباه

نمی کنیم - **الْمُحْسِنِيْنَ** : نیکوکاران

۵۷- **خَيْرٌ** : بهتر - **كُنُوْا يَتَّقُوْنَ** : تقوا

پیشه می کرده اند

۵۸- **اِخْوَةٌ** : برادران - **عَرَفَهُمْ** : آنان را

شناخت - **هُمْ لَوْ مُنْكَرُوْنَ** : آنان او را

نمی شناختند

۵۹- **جَهَّزْتُمْ** : آنان را مجهز کرد - **جَهَّازِيْم** : بارهایشان - **اِنتَوْنِيْ بِ... :** رک : ۵۴ - **اِخْ لَكُمْ مِنْ اَبِيْكُمْ** : برادر

پدریتان - **الْاَثَرُوْنَ** : نمی بینید - **اَوْفِي الْكَيْلِ** : سهمیه (همه) را به طور کامل می دهیم - **خَيْرٌ** : بهترین - **الْمُنْزِلِيْنَ** :

میزبانان

۶۰- **عَمْرَانٌ لَّمْ تَأْتُوْنِيْ بِهٖ** : اگر او را به نزد من نیاورید - **لَا كَيْلٌ** : (هیچ) سهمیه ای نیست - **لَا تَقْرَبُوْنَ** : نزدیک من نشوید

۶۱- **سَتْرَاوِدُ عِنْدَ اَبَاهُ** : با سعی و نومی از پدرش او را درخواست می کنیم

۶۲- **فِتْنِيْنِهٖ** : خدمتگزارانش - **اجْعَلُوْا** : رک : ۵۵ - **بِضَاعَتِهِمْ** : سرمایه هایشان (آنچه برای سهمیه غذا پرداختند) -

رِحَالِهِمْ : خورجین هایشان - **يَعْرِفُوْنَهَا** : آن را بشناسند - **اِنْقَلَبُوا** : بازگشتند - **اَهْلِيْهِمْ** : خانواده شان

۶۳- **اَبِيْمٌ** : رک : ۵۹ - **يَا اَبَانَا** : ای پدر ما - **الْكَيْلُ** : سهمیه (غذایی) - **اَرْسِلْ** : بفرست - **اَخَانَا** : رک : ۵۹ - **تَكْتَلُ** :

(تا) سهمیه (غذایی) مان را بگیریم

﴿۵۳﴾ **وَمَا أُبْرِيْ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسَّوْءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۵۴﴾** وَقَالَ الْمَلِكُ اِنتَوْنِيْ بِهٖ اَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِيْ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِيْنٌ اٰمِيْنٌ ﴿۵۵﴾ قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰى خَزَائِنِ الْاَرْضِ اِنِّيْ حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ ﴿۵۶﴾ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ يَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُّصِيْبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۵۷﴾ وَلَا اَجْرُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَكُنُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿۵۸﴾ وَجَآءَ اِخْوَتُهٗ يُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَمْ يُمْنِكُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ اِنتَوْنِيْ بِاِخْ لَكُمْ مِنْ اَبِيْكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اَنِّيْ اَوْفِي الْكَيْلِ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿۶۰﴾ فَاِنْ لَمْ تَأْتُوْنِيْ بِهٖ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِ ﴿۶۱﴾ قَالُوْا سَتْرَاوِدُ عِنْدَ اَبَاهُ وَاِنَّا لَفٰعِلُوْنَ ﴿۶۲﴾ وَقَالَ لِفِتْنِيْنِهٖ اجْعَلُوْا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَا اِذَا اِنْقَلَبُوْا اِلَى اَهْلِيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۶۳﴾ فَلَمَّا رَجَعُوْا اِلَى اَبِيْهِمْ قَالُوْا يَا اَبَانَا مَنَعَ مِنَّا الْكَيْلَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا اَخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿۶۴﴾

۶۴ - **ءَامِنْتُكُمْ** : شما را امین شمارم -
ءَاخِيهٖ : برادرش - **خَيْرٌ حِفْظًا** :
 حفظ کننده تر - **ءَارْحَمُ** : رحم کننده ترین
 ۶۵ - **فَتَحُوا** : گشودند - **مَتَاعَهُمْ** :
 وسایلشان - **وَجَدُوا** : یافتند - **بِضَاعَتِهِمْ** :
 سرمایه شان - **رُؤْدَت** : که بازگردانده شده
 بود - **يَآ بَانَ** : ای پدر ما - **مَاتَبِعِي** : دیگر
 چه می خواهی؟ - **نَمِيرُ ءَاهِلَنَا** : برای
 خانواده مان مواد غذایی می آوریم - **ءَاخَانَا** :
 رک : ۶۴ - **نَزَادُ** : (برسهمیه قبلی)
 می افزاییم - **كَيْلٌ** : سهمیه (بار) - **بَعِيرٍ** :
 یک شتر - **يَسِيرٌ** : سهل (الوصول)
 ۶۶ - **لَنْ ءُرْسِلَهُ** : هرگز او را نمی فرستم -
حَقِّي تُوْتُونِ : تا اینکه به من بدهید -
مَوْثِقًا : پیمان محکمی - **لَتَأْتِنِي بِهِ** : که
 قطعاً او را به نزد من بیاورید - **ءِلَّا ءَأَن**

قَالَ هَلْ ءَامِنْتُكُمْ عَلَيْهِ ءِلَّا كَمَا ءَامِنْتُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ
 قَبْلُ ؕ ءَللّٰهُ خَيْرٌ حِفْظًا وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّحِمِيْنَ ﴿١٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
 مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُوْدَتٍ اِلَيْهِمْ ؕ قَالُوْا يَآ بَانَ
 مَا نَبِغِيْ هٰذِهِ بِضَاعَتُنَا رُوْدَتٍ اِلَيْنَا وَنَمِيْرُ ءِهْلَانَا وَنَحْفَظُ
 اَخَانَا وَنَزَادُ كَيْلٍ بَعِيْرٍ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿١٥﴾ قَالَ
 لَنْ اُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْا مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَأْتِنِيْ بِهِ
 اِلَّا اَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى
 مَا نَقُوْلُ وَكَيْلٌ ﴿١٦﴾ وَقَالَ يَبِيْعٰى لَا تَدْخُلُوْا مِنْ بَابٍ وَّاحِدٍ
 وَادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا اُغْنِيْ عَنْكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ
 شَيْءٍ ؕ اِنَّ الْحُكْمَ اِلَّا لِلّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿١٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوهُمْ مَا كَانَ
 يُغْنِيْ عَنْهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ اِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوْبَ
 فَضْلَهَا وَاِنَّهٗ لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوْسُفَ ءَاوَى اِلَيْهٖ اَخَاهُ
 قَالَ اِنِّىْ اَنَا اَخُوكَ فَلَا تَبْتَسِمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾

يُحَاطُ بِكُمْ : مگر اینکه گرفتار (مشکلی) بشوید - **وَكَيْلٌ** : ضامن (شاهد)

۶۷ - **يَبِيْعِي** : ای فرزندان من! - **بَابٍ** : دروازه - **مَا اُغْنِيْ عَنْكُمْ** : شما را بی نیاز نمی کنم - **اِن** : نیست - **الْحُكْمُ** :

داوری - **فَلْيَتَوَكَّلِ** : (فَ + لِيَتَوَكَّلِ) پس باید توکل کنند

۶۸ - **حَيْثُ** : آنجایی که - **اَبُوهُمْ** : پدرشان - **مَا كَانَ يُغْنِيْ عَنْهُمْ** : آنان را بی نیاز نمی کرد - **فَضْلَهَا** : آن (نیاز) را

برآورد - **ذُو** : دارا - **عَلَّمْنَاهُ** : به او یاد داده بودیم

۶۹ - **ءَاوَى اِلَيْهٖ** : در کنار خود جای داد - **اَخَاهُ** : رک : ۶۴ - **لَا تَبْتَسِمْ** : اندوهگین مباش

۷۰- **جَهْرَهُمْ** : بارهائشان - **السَّقَايَةِ** :

جام (آبخوری) - **رَحِلٍ** : خورجین -

أَخِيهِ : برادرش - **أَذَّنَ** : اعلام کرد -

العَيْرُ : کاروانیان

۷۱- **وَأَقْبَلُوا** : در حالی که روی کردند -

تَفْقِدُونَ : گم کرده‌اید

۷۲- **تَفْقِدُ** : رک : ۷۱ - **صُوعًا** : جام -

جَاءَ بِهِ : آن را بیاورد - **حَمَلٌ** : بار - **بَعِيرٍ** :

یک شتر - **رَعِيمٌ** : ضامن

۷۳- **تَاللَّهِ** : به خدا سوگند - **مَا جِئْنَا** :

نیامده‌ایم

۷۵- **وُجِدَ** : یافت شود - **رَحِيلِهِ** : رک :

۷۰- **هُوَ جَزْأُوهُ** : بردگی او مجازاتش

است - **تَجْرِي** : مجازات می‌کنیم

۷۶- **بَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ** : شروع به (بازرسی)

بارهائشان نمود - **أَخِيهِ** : رک : ۷۰ -

اسْتَخْرَجَهَا : آن را بیرون کشید - **كِدْنَا** : چاره‌اندیشی کردیم - **مَا كَانَ لِيَأْخُذَ** : ممکن نبود که بگیرد - **دين** : قانون -

رَفَعُ : بالا می‌بریم - **ذِي** : دارا

۷۷- **إِنْ يَسْرِقْ** : اگر دزدی کند - **أَخْلَمُوا** : برادر (تنی) او - **أَسْرَهَا** : آن را پنهان داشت - **لَمْ يُبَيِّدْهَا** : آشکارش نکرد -

شَرُّ مَكَانًا : (دارای) وضعیت بدتری - **أَعْلَمُ** : داناتر - **تَصِفُونَ** : وصف می‌کنید

۷۸- **أَبَا** : پدری - **شَيْخًا** : سالخورده - **كَبِيرًا** : بلندمرتبه - **خُذْ** : بگیر - **مَكَانًا** : به جای او - **زَنَّاكَ** : تو را می‌بینیم -

المُحْسِنِينَ : نیکوکاران

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَاعِنَا عِنْدَهُ إِنَّنَا
 إِذَا لَطَلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ
 كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا
 مِنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ
 حَتَّى يَأْذَنَ لِىَ أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لى وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ
 ﴿٨٠﴾ ارْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ
 وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾
 وَسَقَلَ الْقَرْيَةَ الَّتى كُنَّا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتى أَقْبَلْنَا فِيهَا
 وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ
 أَمْرًا فَصَبِرْ بِجَمِيلٍ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنى بِهِمْ جَمِيعًا
 إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ
 يَا سَفَى عَلَىٰ يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ
 كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَوْا تَذَكَّرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ
 حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا
 بَثِّى وَحُزْنِى إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

۷۹- مَعَاذَ اللَّهِ: پناه بر خدا - أَنْ نَأْخُذَ:

که بگیریم - وَجَدْنَا: یافتیم - مَتَاعِنَا:

وسيله مان - إِذَا: در این صورت

۸۰- اسْتَيْسَسُوا: کاملاً مایوس شدند -

خَلَصُوا: به کناری رفتند - نَجِيًّا:

نجوا کنان - أَبَاكُمْ: پدرتان - مَوْثِقًا:

پیمان محکمى - مِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ: قبلاً

کوتاهى کردید - فى: در مورد - لَنْ أَبْرَحَ:

هرگز ترک نمى کنم - الْأَرْضَ: این

سرزمین - حَتَّى يَأْذَنَ: تا اینکه اجازه

دهد - يَحْكُمَ: داوری کند - خَيْرٌ:

بهترین

۸۱- ارْجِعُوا: بازگردید - آبَائِكُمْ: رک:

۸۰- يَا أَبَانَا: ای پدر ما - مَا شَهِدْنَا:

گواهی ندادیم - عَلَّمْنَا: مى دانستیم

۸۲- وَسَقَلَ: بپرس - الْقَرْيَةَ: شهر -

الْعَيْرَ: کاروان - أَقْبَلْنَا: آمدیم

۸۳- سَوَّلَتْ: آراسته است - جَمِيلٌ: زیبا - عَسَى: شاید، بسا - أَنْ يَأْتِيَنى بِهِمْ: که آنان را به نزد من بیاورد

۸۴- تَوَلَّى: روی گرداند - يَا سَفَى: ای دروغ - ابْيَضَّتْ: به شدت سفید شد - عَيْنَاهُ: دو چشمش - كَظِيمٌ: بسیار

فروخورنده اندوه

۸۵- تَاللَّهِ: به خدا سوگند - تَفْتَوْا تَذَكَّرُ: آن قدر یاد می کنی - حَرَضًا: بیمار

۸۶- أَشْكُوا: شکوه می کنم - بَثِّى: اندوه فراوانم - أَعْلَمُ: مى دانم

۸۷- **يَتَّقِي** : ای فرزندان من! - **تَحَسَّسُوا** :

جستجو کنید - **أَخِيهِ** : برادرش -

لَا تَأْتِسُوا : مایوس نشوید - **رُوحِ اللَّهِ** :

رحمت الهی

۸۸- **مَسْنَا** : به ما رسیده است - **أَهْلَنَا** :

خانواده ما - **الضُّرُّ** : گرفتاری قحطی -

جِئْنَا بِ... : ... را آورده ایم - **بِضَاعَةٍ** :

سرمایه ای - **مُرْجِنَةٍ** : غیر قابل قبول،

ناچیز - **أَوْفٍ... الكَيْلِ** : سهمیه (غذایی)

را به طور کامل بده - **تَصَدَّقَ** : تصدق

کن - **يَجْزِي** : پاداش می دهد

۸۹- **أَخِيهِ** : رک : ۸۷

۹۰- **أَخِي** : رک : ۸۷ - **مَنْ** : منت نهاده

است - **يَتَّقِي** : تقوا پیشه کند - **لَا يُضْبِعُ** :

تباه نمی کند - **الْمُحْسِنِينَ** : نیکوکاران

۹۱- **تَاللَّهِ** : به خدا سوگند - **لَقَدْ أَثْرَكَ** :

يَتَّقِي أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يَوْسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا
مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْتِسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
مَسْنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُرْجِنَةٍ قَاوِفْ لَنَا
الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾
قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيَوْسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ
﴿٨٩﴾ قَالُوا أَوْثَرَكَ لَأَنْتَ يَوْسُفُ قَالَ أَنَا يَوْسُفُ وَهَذَا
أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ
اللَّهَ لَا يُضْبِعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ
ءَاثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِبِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ
لَا تَتْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ إِذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَالْقَوُةُ عَلَى وَجْهِ
أَبِي يَأْتِ بِصِيرًا وَأَتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا
فَصَلَّتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يَوْسُفَ لَوْلَا أَنْ
تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

قطعا تو را برتری داده است - **إِنْ كُنَّا** : به راستی بودیم - **خَاطِبِينَ** : خطا کاران

۹۲- **لَا تَتْرِبَ** : (هیچ) سرزنشی نیست - **يَغْفِرُ... لَكُمْ** : شما را می آمرزد - **أَرْحَمُ** : رحم کننده ترین

۹۳- **إِذْهَبُوا بِ... : ...** را ببرید - **قَمِيصِي هَذَا** : این پیراهنم - **الْقَوُةُ** : آن را بیندازید - **وَجْهِ** : صورت - **أَبِي** : پدرم -

يَأْتِ : (تا) بشود - **بِصِيرًا** : بینا - **أَتُونِي بِ... : ...** را نزد من بیاورید - **أَهْلِكُمْ** : خانواده تان

۹۴- **فَصَلَّتِ** : (از مصر) خارج شد - **الْعِيرُ** : کاروان - **أَبُوهُمْ** : رک : ۹۳ - **أَجِدُ** : می یابم - **رِيحَ** : بو، رایحه - **لَوْلَا أَنْ**

تُفَنِّدُونِ : اگر مرا دیوانه شمارید

۹۵- **تَاللَّهِ** : رک : ۹۱ - **ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ** : گمراهی سابق

۹۶- **لَمَّا أَنْ جَاءَ** : هنگامی که آمد - **البشير** : مرزدهنده - **القلنة** : آن (پیراهن) را انداخت - **وجهه** : صورتش - **ارتد** : شد - **بصیرا** : بینا - **آلم اقل** : مگر نگفتم - **اعلم** : می دانم

۹۷- **يَابَانَا**: ای پدر ما - **استغفرنا ذنوبنا**: برای ما آمرزش گناهانمان را طلب کن - **كنا خاطين** : خطاکار بودیم

۹۸- **سوف استغفر لكم ربي** : به زودی از پروردگارم برایتان آمرزش می طلبم

۹۹- **ماوی آلیه** : در کنار خود جا داد - **آبویه** : پدر و مادرش - **امینین** : در امنیت و سلامت

۱۰۰- **رفع** : بالا برد - **آبویه** : رک : ۹۹ - **العرش** : تخت پادشاهی - **خروا له** : برابر او (به زمین) افتادند - **سجدنا** : سجده کنان - **یآبت** : ای پدرم - **تاویل** : تعبیر، حقیقت - **قد جعلها ... حقا** : که

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۚ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا يَا بَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يَوْسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا بَاتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ الْمِصْرِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۖ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ أَنْتَ وَلِيُّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ تُؤَقِّنِي ۖ مُسْلِمًا ۖ وَالْحَقِّنِي بِالصَّلٰحِیْنَ ﴿١٠١﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

آن را تحقق بخشیده است - **قد احسن بی** : به من احسان کرده است - **اخرجنی** : مرا خارج کرد - **السیجن** : زندان - **جاء بکم** : شما را آورد - **البدو** : بیابان - **ان نزغ** : اینکه فتنه ایجاد کرده بود - **اخوتی** : برادرانم - **لطیف** : باریک بین و مهربان

۱۰۱- **ما تیتنی** : به من دادی - **الملک** : فرمانروایی - **علمتی** : به من آموختی - **تاویل** : رک : ۱۰۰ - **الاحادیث** : خوابها - **فاطر** : (ای) پدیدآورنده - **ولی** : سرپرست من - **توقنی** : من را بمیران - **الحقنی** : من را ملحق کن

۱۰۲- **انباء** : اخبار - **نوحیه** : آن را وحی می کنیم - **ما کنت** : نبودی - **لذیم** : نزد آنان - **اجمعوا امرهم** : در کارشان مصمم شدند - **وهم یمکرون** : در حالی که مکر می کردند

۱۰۳- **ولو حرصت** : هر چند حریص باشی

۱۰۴- **مَا تَسْأَلُهُمْ** : از آنان درخواست

نمی کنی - **ان** : نیست - **ذِكْرٌ** : یادآوری

۱۰۵- **كَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِهِ** : چه بسیار

نشانه‌هایی - **يُتْرُونَ** : عبور می‌کنند - **وَ**

هُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ : در حالی که از آنها

روی می‌گردانند

۱۰۷- **أَقَامِنَا** : آیا در امانند، نمی‌ترسند -

أَنْ تَأْتِيَهُمْ : که به سراغشان بیاید -

غَاشِيَةٌ : (مصیبت) فراگیری - **السَّاعَةُ** :

قیامت - **بَعَثَتْ** : به طور ناگهانی - **وَهُمْ**

لَا يَشْعُرُونَ : در حالی که غافل‌اند

۱۰۸- **أَدْعُوا** : دعوت می‌کنم - **عَلَى**

بِصَبْرَةٍ : با بصیرت و معرفت - **اتَّبَعْنِي** : از

من پیروی کند - **سُبْحَانَ** : منزه است

۱۰۹- **رِجَالًا** : مردانی - **نوحى** : وحی

می‌کردیم - **الْقُرَى** : شهرها - **أَقْلَمَ**

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

وَكَايِنٍ مِّنْ آيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمْشُرُونَ عَلَيْهَا

وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِٱللَّهِ إِلَّا

وَهُمْ مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَٰشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ

ٱللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَعْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ

هٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى ٱللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي

وَسُبْحٰنَ ٱللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن

قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نَّوْحٍ إِلَيْهِمْ مِّنْ أَهْلِ ٱلْقَرْيَةِ أَفَلَمْ يَسِيرُوا

فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ

وَلَدَارُ ٱلْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰ

إِذَا اسْتَيْسَسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ

نَصْرُنَا فَنُجِّي مِّنْ نَّشَأٍ وَوَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ

﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي ٱلْأَبْصَٰرِ

مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ

وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

يَسِيرُوا : پس مگر گردش نکردند؟ - **فَيَنْظُرُوا** : که ببینند - **دَارُ الْآخِرَةِ** : سرای آخرت - **خَيْرٌ** : بهتر - **إِتَّقُوا** : تقوا

پیشه کردند

۱۱۰- **اسْتَيْسَسَ** : کاملاً مایوس شدند - **ظَنُّوا** : (پیروانشان) گمان کردند - **أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا** : که به آنان دروغ گفته

شده است - **نُجِّي** : نجات داده شد - **لَا يُرَدُّ** : بازگردانده نمی‌شود - **بَأْسُنَا** : عذاب ما

۱۱۱- **قَصَصِهِمْ** : داستان آنان - **أُولِي الْأَبْصَارِ** : خردمندان - **حَدِيثًا** : سخنی - **يُفْتَرَى** : که به دروغ بافته شده باشد -

الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ : آنچه پیش از آن است (کتب آسمانی)

سوره رعد

۱- **أُنزِلَ** : نازل شد۲- **رَفَعَ** : برافراشت - **عَمِدٍ** : ستون‌هایی -**تَرَوْنَهَا** : (که) آنها را ببینید - **إِسْتَوَى** :احاطه و استقرار یافت - **الْعَرْشِ** : تخت(پادشاهی جهان) - **سَخَّرَ** : به تسخیردرآورد - **يَجْرِي** : در حرکتند - **مُسْتَوًى** :معین - **يُدَبِّرُ** : تدبیر می‌کند - **يُقَفِّصِلُ** : بهتفصیل بیان می‌کند - **تَوْقِنُونَ** : یقین

پیدا کنید

۳- **مَدَّ** : گسترانید - **رَواسِي** : کوه‌ها -**أَنْهَارًا** : نهرهایی - **الْثَّمَرَاتِ** : میوه‌ها -**زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ** : انواع مختلف - **يُعْشَى** :

می‌پوشاند

۴- **قَطَعَ مُتَجَاوِرَاتٍ** : قطعاتی (با طبیعتمختلف ولی) مجاور هم - **أَعْنَابٍ** :انگورها - **زُرْعٌ** : کشتزارها - **نَخِيلٌ****صِنَوَانٍ** : درختان خرما می‌هم‌ریشه - **يُسْقَى** : آبیاری می‌شوند - **نُقَفِّصِلُ** : برتری می‌دهیم - **الْأَكْلِ** : میوه۵- **إِنْ تَعْجَبَ** : اگر تعجب می‌کنی - **كُنَّا** : شدید - **تُرَابًا** : خاک - **الْأَغْلَلُ** : غل و زنجیرها - **أَعْنَاقِهِمْ** : گردن‌هایشان -**أَصْحَابُ النَّارِ** : اهل آتش

سُورَةُ الرَّعْدِ

۴۳

آب‌ها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْتَلِكِ أَيْبُتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ
 وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۱ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ
 عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ
 يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ
 رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ۲ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِي
 وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُعْشَى
 لَيْلَ النَّهَارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۳ وَفِي
 الْأَرْضِ قَطْعٌ مُّتَجَاوِرَاتٍ وَجَعَلْنَا مِنْ أَنْعَابِ وَزُرْعٍ وَنَخِيلٍ
 صِنَوَانٍ وَغَيْرِ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنَفَضِلُ بَعْضُهَا
 عَلَى بَعْضٍ فِي الْأُكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
 ۴ وَإِنْ تَعْجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا أءِنَّا لَفِي
 خَلْقٍ جَدِيدٍ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ الْأَغْلَلُ
 فِي أَنْعَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۵

عَدِيسْتَعْمَلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ : از تو تقاضای

تعمیل در عذاب می‌کنند - الْحَسَنَةِ :

رحمت و سلامت - وَقَدْ خَلَّتْ : در

حالی که سپری شده است - الْمُثَلَّثُ :

بلاهای عبرت‌آوری - ذُو : دارا -

العِقَابُ: کیفر، مجازات

۷- لَوْلَا أَنْزَلَ : چرا نازل نشده است؟ -

مُنْذِرٌ: بیم‌دهنده - هَادٍ: هدایت‌کننده‌ای

۸- تَحْمِيلٌ: (در شکم) حمل می‌کند -

أَنْثَى: ماده‌ای - مَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ: خونی

را که رحم به مصرف جنین می‌رساند -

مَا تَرْدَادٌ: خون زایدی که رحم بیرون

می‌دهد

۹- الشَّهَادَةُ: آشکار - الْمُتَعَالِي: بلندمرتبه

۱۰- سَوَاءٌ: یکسان - أَسْرٌ: پنهان‌کند -

جَهَرَ: بانگ زند - مُسْتَخْفٍ:

پنهان‌کننده (خود) - سَارِبٌ: راه‌رونده -

وَيَسْتَعْمَلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُثَلَّثُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۞ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَرْدَادٌ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ۞ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى ۞ سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسْرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۞ لَهُ مُعَقَّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ۞ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۞ وَيَسْبِغُ الرِّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ۞

بِالنَّهَارِ: در روز

۱۱- مُعَقَّبَاتٌ: مراقبانی (از فرشتگان) - بَيْنَ يَدَيْهِ: روبرویش - يَحْفَظُونَهُ: او را حفظ می‌کنند - أَمْرُ اللَّهِ: بلیاتی که

همه به فرمان خداست - لَا يُغَيِّرُ: تغییر نمی‌دهد - مَا بِقَوْمٍ: وضعیت هیچ قومی - أَرَادَ: بخواهد - لَا مَرَدَّ: (هیچ)

برگشتی نیست - وَالٍ: یاور، سرپرست

۱۲- يُرِيكُمُ: به شما نشان می‌دهد - خَوْفًا: ترساننده - طَمَعًا: امیدوار کننده - يُنْزِلُ: پدید می‌آورد - السَّحَابُ:

ابرهای - الثِّقَالَ: سنگین‌بار

۱۳- يُسْبِغُ: تسبیح می‌کند - بِحَمْدِهِ: با ستایش او - خِيفَتِهِ: ترس او - يُرْسِلُ: می‌فرستد - الصَّوَاعِقُ: صاعقه‌ها -

يُصِيبُ بِهَا: آن (صاعقه‌ها) را می‌رساند - يُجَادِلُونَ: مجادله می‌کنند - الْمِحَالِ: کیفر

۱۴- **دَعْوَةُ الْحَقِّ** : مناجات حقیقی،

شایستگی مناجات - **يَدْعُونَ** : می خوانند -

لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ : هیچ پاسخی

به (دعای) آنان نمی دهند - **بِأَسْوَاطِ كُفْيِهِ** :

کسی که کف دستش را گشوده - **يَبْلُغُ** :

تا برسد - **فَاهُ** : (به) دهانش - **وَمَا هُوَ**

بِإِلَهِهِ : در حالی که به آن نمی رسد -

ما: نیست - **ضَلَّلِي** : بیراهه، تباهی

۱۵- **طَوْعًا وَكَرْهًا** : خواه ناخواه -

ظِلَالُهُمْ : سایه هایشان - **بِالْقُدُورِ** : در

صبح - **الأصَالِ** : شب

۱۶- **أَوْلِيَاءَ** : دوستان و سرپرستانی -

لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا : اختیار

سود و ضرر خودشان را ندارند -

يَسْتَوِي : یکسان هستند - **الْأَعْمَى** : کور -

الْبَصِيرُ : بینا - **تَشَابَهَ** : مشتبه شده است -

الْحَقُّ : امر آفرینش - **الْقَهَّارُ** : بسیار

مسلط و چیره

۱۷- **سَأَلَتْ** : جاری شدند - **أَوْدِيَّتَهُ** : رودخانه هایی - **بِقَدَرِهَا** : به اندازه (ظرفیت) شان - **إِحْتَمَلَتْ** : (بر روی خود)

حمل کرد - **زَيْدًا** : کفی - **رَابِيًا** : بالآمده و زیادشونده - **بِجَا** : من + ما - **يُوقِدُونَ** : می افروزند - **ابْتِغَاءَ** : در طلب -

حِلْيَةٍ : زیور - **مَتَاعٍ** : وسیله بهره مندی - **يَضْرِبُ** : (مثال) می زند - **جُفَاءً** : پراکنده - **يَمَكْتُ** : باقی می ماند

۱۸- **اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ** : دعوت پروردگارشان را پاسخ دادند - **الْحَسَنَى** : نیکوترین (پاداش) - **لَا فِتْنَاؤُا بِهِ** : قطعاً آن را

(در مقابل رهایی) عوض می دادند - **مَأْوَاهُمْ** : جایگاهشان - **بِئْسَ الْمِهَادُ** : چه بد آرامگاهی است

۱۹- **أَمَّا** : که آنچه - **أُنزِلَ** : نازل شده است - **أَمسى** : کور(دل) - **يَتَذَكَّرُ** : متذکر می شوند (پند می گیرند) - **أُولُوا** **الْأَبَابِ** : خردمندان

۲۰- **يُوفُونَ** : وفا می کنند - **لَا يَنْقُضُونَ** : نمی شکنند - **الميثاق** : پیمان محکم

۲۱- **يَصِلُونَ** : پیوند برقرار می کنند - **يَخْشُونَ** : می هراسند - **يَخَافُونَ** : می ترسند

۲۲- **ابْتِغَاءً** : در طلب - **وَجِهٍ** : خشنودی -

أَقَامُوا : برپاداشتند - **أَنْفَقُوا** : (در راه

خدا) انفاق کردند - **بِمَا** : من + ما -

رَزَقْنَاهُمْ : به آنان روزی داده ایم -

عَلَانِيَةً : آشکار - **يَدْرَمُونَ** : از بین

می برند - **عُقْبَى** : عاقبت (نیکو) - **التَّارِ** :

سرای دنیا

۲۳- **عَدِنٍ** : جاودانه - **صَلَحٍ** : صلاحیت

﴿۱﴾ أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ
 إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَبَابِ ﴿۱﴾ الَّذِينَ يُوْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ
 الْمِيثَاقَ ﴿۲﴾ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوَصَّلَ وَيُخْشُونَ
 رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿۳﴾ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ
 رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
 وَيَدْرَمُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿۴﴾ جَنَّتٌ عَدْنٍ
 يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ
 يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿۵﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ
 عُقْبَى الدَّارِ ﴿۶﴾ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ
 وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوَصَّلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿۷﴾ اللَّهُ يَسْطُرُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
 وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
 مَتَاعٌ ﴿۸﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ
 إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنْابَ ﴿۹﴾ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿۱۰﴾

دارد - **ذُرِّيَّتِهِمْ** : فرزندانشان، نسل هایشان - **بابٍ** : در

۲۴- **نِعْمَ** : چه نیکوست - **عُقْبَى** : رک : ۲۲ - **التَّارِ** : رک : ۲۲

۲۵- **يَنْقُضُونَ** : رک : ۲۰ - **ميثاقه** : محکم کردن آن (عهد) - **أَنْ يُوَصَّلَ** : که پیوند خورد - **سَوْءٌ** : (عاقبت) بد -

التَّارِ : رک : ۲۲

۲۶- **يَسْطُرُ** : گسترش می دهد - **يَقْدِرُ** : تنگ می کند - **فَرِحُوا** : شاد شده اند - **مَا** : نیست - **مَتَاعٌ** : کالایی (ناچیز)

۲۷- **لَوْلَا أُنزِلَ** : چرا نازل نشده است؟ - **يُضِلُّ** : گمراه می کند - **أَنْابَ** : بازگردد

۲۸- **تَطْمَئِنُّ** : آرامش می یابد

۲۹- **طوبی** : خوش ترین (زندگی) -

حُسْنُ مَتَابٍ : بازگشت نیکو

۳۰- **قَدْ خَلَّتْ** : در گذشته اند - **لِتَتَلَوْا** : تا

بخوانی - **أَوْحَيْنَا** : وحی کردیم - **مَتَابٍ** :

بازگشت من

۳۱- **سَيَّرَتْ** : به حرکت درآورده می شد -

الجِبَالُ : کوهها - **قُطِعَتْ** : قطعه قطعه

می شد - **كَلِمًا** : به حرف می آمدند -

الموتى : مردگان - **لَمْ يَأْتِسْ** : مایوس

نشده اند - **هُدًى** : هدایت می کرد -

لَا يُزَالُ ... تُصَيِّبُهُمْ : پیوسته به آنان

می رسد - **صَنَعُوا** : انجام داده اند -

قَارِعَةً : (بلاى) کوبنده ای - **تَحُلُّ** : فرود

می آید - **قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ** : نزدیکی

خانه شان - **حَقِّ يَأْتِي** : تا بیاید - **لَا يُخْلِفُ**

الميعاد : خلف وعده نمی کند

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَتَابٍ ﴿٢٩﴾ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتَلَّوْا عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٌ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَةٌ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَكْفُرُوا بِالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصَيِّبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةً أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدَ اللَّهِ إِنَّ لِلَّهِ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اسْتَهْزَىٰ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَآمَلَتْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِمَ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بَظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زَيْنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَآلَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٣٤﴾

۳۲- **لَقَدْ اسْتَهْزَىٰ بِرُسُلٍ ...** : قطعاً مسخره شدند - **آمَلَتْ** : مهلت دادم - **أَخَذْتَهُمْ** : آنان را مجازات کردم - **عِقَابٍ** :

کیفر من

۳۳- **أَفَمَنْ ...** : آیا کسی که ... (مانند غیر اوست؟) - **قَائِمٌ** : مسلط، متولی - **كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ** : هر کسی و عملکردش -

سَمُّوهُمْ : آنان را توصیف کنید - **تُنَبِّئُونَهُ** : به او خبر می دهید - **بَظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ** : با سخنی سطحی - **زَيْنٌ** :

آراسته شده است - **صُدُّوا** : باز داشته شده اند - **السَّبِيلِ** : راه (راست) - **مَنْ يُضِلِلِ** : هر کس را گمراه کند - **هادٍ** :

هدایت کننده ای

۳۴- **أَشَقُّ** : پرمشقت تر - **واقٍ** : نگهدارنده ای

۳۵- **وَعِدَ :** وعده داده شده‌اند - **الْأَنْهَارُ :**

نهرها - **أَكْلُهَا :** میوه‌اش - **ظِلُّهَا :**

سایه‌اش - **عُقْبَى :** عاقبت - **اتَّقُوا :** تقوا

پیشه کرده‌اند

۳۶- **مَاتَيْنَهُمْ :** به آنان دادیم -

يَفْرَحُونَ : شادی می‌کنند - **أُنزِلَ :** نازل

شده است - **الْأَحْزَابِ :** گروه‌ها(ی اهل

کتاب) - **يُنْكِرُ :** انکار می‌کنند - **أُمِرْتُ :**

امر شده‌ام - **أَدْعُوا :** دعوت می‌کنم -

مَعَابٍ : بازگشت من

۳۷- **حُكْمًا :** فرمانی - **لَئِنِ اتَّبَعْتَ :** اگر

پیروی کنی - **أَهْوَاءَهُمْ :** هوس‌هایشان -

وَلِيٍّ : سرپرست، یاور - **وَاقٍ :**

نگهدارنده‌ای

۳۸- **ذُرِّيَّةً :** فرزندی - **مَا كَانَ لِرَسُولٍ :**

برای هیچ پیامبری ممکن نیست - **أَنْ**

يَأْتِيَ بِ... : که ... را بیاورد - **هَاتِيَّةً :**

تج

﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ﴾ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَتَابٌ ﴿٣٦﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ﴿٣٨﴾ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِثَابِتٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٩﴾ يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٤٠﴾ وَإِنْ مَا نُزِّيْنَاكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَقَّيْنَاكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرَ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٣﴾

معجزه‌های - **أَجَلٍ :** زمانی - **كِتَابٌ :** حکم مقرری

۳۹- **يَمْحُوا :** محو می‌کند - **يُثَبِّتُ :** تثبیت می‌کند - **أُمُّ :** اساس

۴۰- **إِنْ مَا نُزِّيْنَاكَ :** اگر به تو نشان دهیم - **نَعِدُهُمْ :** به آنان وعده می‌دهیم - **نَتَوَقَّيْنَاكَ :** جان تو را بگیریم - **الْبَلْغُ :**

رساندن پیام

۴۱- **أَوَلَمْ يَرَوْا :** و آیا ننگریسته‌اند؟ - **نَأْتِي الْأَرْضَ :** به کار زمین می‌پردازیم - **نَنْقُصُهَا :** در حالی که کم می‌کنیم -

أَطْرَافِهَا : اهالی آن - **يَحْكُمُ :** داوری می‌کند - **لَا مُعَقَّبَ :** (هیچ) بازگرداننده‌ای نیست

۴۲- **عُقْبَى :** عاقبت (نیکو) - **الدَّارِ :** سرای دنیا

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿۴۳﴾

سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ ﴿۴۳﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اَلرَّكِیْبُ اَنْزَلْنٰهُ اِلَیْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ
اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلَى صِرٰطٍ الْعَزِیْزِ الْحَمِیْدِ ﴿۱﴾
اللّٰهُ الَّذِیْ لَهُ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَوِیْلٌ
لِّلْكَٰفِرِیْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِیْدٍ ﴿۲﴾ الَّذِیْنَ یَسْتَحِبُّوْنَ
الْحَیْرَةَ الدُّنْیَا عَلٰی الْاٰخِرَةِ وَیَصُدُّوْنَ عَنِ سَبِیْلِ اللّٰهِ
وَیَبْغُوْنَهَا عَوْجًا اُرْلٰئِكَ فِی ضَلٰلٍۭ بَعِیْدٍ ﴿۳﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا
مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا یَلْسٰنٍ قَوْمِهٖ لِیُبَیِّنَ لَهُمْ فِیْضِلُّ اللّٰهُ
مَنْ یَّشَآءُ وَیَهْدِیْ مَنْ یَّشَآءُ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ
﴿۴﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰی بِاٰیٰتِنَا اَنْ اَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ وَذَكَّرْهُمْ بِاٰیٰمِ
اللّٰهِ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿۵﴾

۴۳- مُرْسَلًا : فرستاده (خدا) - كَفَىٰ بِاللَّهِ

شَهِيدًا : خدا برای گواه بودن کافی است

سوره ابراهیم

۱- تُخْرِجُ : تا بیرون آوری - صِرَاطٍ :

راه - الْعَزِيزُ : (خدای) همیشه پیروز -

الْحَمِيدُ : ستوده

۲- وَیْلٌ : وای

۳- یَسْتَحِبُّوْنَ : ترجیح می‌دهند -

یَصُدُّوْنَ : باز می‌دارند - یَبْغُوْنَهَا عَوْجًا :

انحراف آن را می‌خواهند - ضَلَالٍ بَعِیْدٍ :

گمراهی زیادی

۴- لِسَانٍ : زبان - لُیَبِّیْنُ : تا روشن کند -

یُضِلُّ : گمراه می‌کند - الْعَزِيزُ : رک : ۱

هـ اَنْ اَخْرِجْ : که بیرون آور - ذَكَّرْهُمْ :

آنان را یادآوری کن - صَبَّارٍ : بسیار

بردبار - شَكُوْرٍ : بسیار سپاسگزار